

עפ"ג 20712-11-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט העליון

עפ"ג 20712-11-24

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כבוד השופטת רות רונן

המערערת: מדינת ישראל
נגד

המשיב: פלוני
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ב-ת"פ 343-07-22 מיום 26.9.2024 שניתן על-ידי השופט ב' שגיא י"ט אדר תשפ"ה (19.3.2025)
תאריך ישיבה: בשם המערערת: בשם המשיב: עו"ד ווליד כבוב

פסק-דין השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ב' שגיא) ב-ת"פ 343-07-22 מיום 26.9.2024, בגדרו נגזר על המשיב עונש של 7 שנים ו-4 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. זאת, בגין הרשעתו במספר עבירות, ובמוקדן עבירות סחר בנשק.

לטענת המערערת, העונש שנגזר על המשיב מקל עמו משמעותית לנוכח נסיבות המסכת העובדתית והעבירות בהן הורשע.

עיקרי כתב האישום המתוקן

2. נגד המשיב ו-3 נאשמים נוספים הוגש כתב אישום מתוקן המונה ששה אישומים, בגין מעורבותם במספר עסקאות נשק שבוצעו בין חודשי ינואר למאי 2022. עסקאות אלו בוצעו, רובן ככולן, בין המשיב לבין סוכן סמוי שהפעילה משטרת ישראל (להלן: הסוכן); אם במעורבותו הישירה ואם בהנחייתו. בכתב האישום המתוקן, למשיב יוחסו חמישה אישומים.

3. לפי המתואר באישום הראשון, בחודש ינואר 2022 המשיב יצר קשר עם הסוכן והציע לו לרכוש ממנו סמים מסוכנים. הצעות אלו לא קודמו על ידי הסוכן. ביום 25.1.2022, הסוכן יצר קשר עם המשיב במטרה לרכוש ממנו שני כלי נשק מאולתרים, הידועים כתת-מקלע, המכונים "קרלו" (להלן: קרלו). השניים סיכמו כי מחיר העסקה יעמוד על 9,000 ש"ח, וכי העסקה תתבצע ביום למחרת. ביום 26.1.2022, המשיב הודיע לסוכן כי בידו קרלו אחד בלבד, ושהשני יושג ביום שלאחר מכן. בו ביום, בשעות הערב, המשיב ונאשם 2 הגיעו למקום ביצוע העסקה, כשבידם קרלו אחד ובו מחסנית, וכדורים בקוטר 9 מ"מ. אלו נמסרו לסוכן תמורת 9,000 ש"ח. למחרת, הסוכן הודיע כי אינו מתכוון לרכוש את הקרלו השני.

4. לפי המתואר באישום השני, בחודש פברואר 2022 המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו אקדח חצי אוטומטי שבתוכו מחסנית, תמורת 36,000 ש"ח. המשיב הודיע לסוכן כי ישלח שליח מטעמו, על מנת לבצע את העסקה. במקום ביצוע העסקה, הסוכן פגש בנאשם 3, ונכנס לרכבו. האקדח נמסר לסוכן עבור התמורה שהוסכמה; ובמקביל, השניים התקשרו למשיב ועדכנו אותו בנעשה.

5. לפי המתואר באישום השלישי, המשיב והסוכן שוחחו במספר הזדמנויות שונות לאחר ביצוע העסקה המפורטת באישום השני. במהלכן, המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו כלי נשק מסוגים שונים, וביניהם אקדח "גלוק" ו-"M-16". ביום 26.3.2022, המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו שני נשקי קרלו, תמורת 7,500 ש"ח לכל אחד. למחרת, הסוכן הגיע למקום ביצוע העסקה; פגש בנאשם 3 אשר שימש כנציג מטעם המשיב; ורכש ממנו את שני הנשקים תמורת 15,000 ש"ח.

6. לפי המתואר באישום הרביעי, בחודש אפריל 2022 המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו אקדח המכונה "ברטה" תמורת 33,000 ש"ח ונשק קרלו תמורת 7,000 ש"ח. בתגובה, הסוכן התמקח ודרש כי העסקה תכלול תחמושת. ביום 19.4.2022, המשיב הגיע למקום ביצוע העסקה מלווה בנהג משאית, בה הוחבאו אקדח ותת-מקלע מאולתר, שבהם מחסניות ו-14 כדורי תחמושת תואמים. לאחר דין ודברים, התחמושת וכלי הנשק נמסרו לסוכן בתמורה ל-40,000 ש"ח.

7. לפי המתואר באישום השישי, במהלך חודש מאי 2022 המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו שני אקדחים; האחד תמורת 41,000 ש"ח והאחר תמורת 35,000 ש"ח. על מנת להשלים את העסקה, המשיב הודיע לסוכן כי עליו להגיע לביתו של נאשם 3 המחזיק בכלי הנשק. הסוכן הגיע לביתו כאמור, שילם לו 75,000 ש"ח וקיבל חבילה עטופה שבה היו אמורים להיות כלי הנשק, לדברי הנאשם 3. לאחר שעזב את המקום, הסוכן גילה כי רומה וכי האקדחים לא הונחו בחבילה שקיבל. בעקבות זאת, הסוכן פנה אל המשיב וסיפר לו על מעשה המרמה. המשיב שוחח עם אדם נוסף, ובהנחייתו נמסר אקדח לסוכן.

8. בגין האמור, למשיב יוחסו ארבע עבירות סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); שתי עבירות נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק; ועבירת קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

עיקרי גזר הדין

9. המשיב הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בהתאם להסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעניין העונש,

10. בית המשפט המחוזי בגזר דינו, עמד על הערכים המוגנים הנפגעים בעבירות הנשק, ובהם, הצורך בשמירה על שלום הציבור ובטחונו. באשר לנסיבות ביצוע העבירה, קבע כי יש ליתן משקל לסוג ולטיב כלי הנשק, זמינותם, מספרם ועוצמת הנזק הגלומה בהם. ביחס למשיב, בית המשפט המחוזי ציין כי הוא היה "מחולל האירוע"; האדם שניהל את אירועי הסחר; והדמות המרכזית שהופיעה, כמעט, בכל האישומים. כמו כן, בית המשפט הוסיף והתייחס למדיניות הענישה בעבירות נשק. בתוך כך, עמד על מגמת ההחמרה בענישה כפי שבאה לידי ביטוי בפסיקת בית המשפט העליון; המתחייבת אף לנוכח כניסתו לתוקף של תיקון 140 לחוק.

בהינתן האמור, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המשיב הוא בין 7 ל-10 שנות מאסר.

11. בגזירת עונשו של המשיב בגדרי מתחם העונש ההולם, בית המשפט המחוזי שקל לקולה את הודאתו ואת הפנמת הפסול במעשיו. מנגד, שקל לחומרה את עברו הפלילי, הכולל הרשעות בעבירות רכוש; עבירות אלימות; ועבירות נשק משנת 2011, בגין ריצה 15 חודשי מאסר בפועל. באשר לכך, צוין כי הגם שמדובר בעבר פלילי רלוונטי, יש להתחשב בכך שמדובר בעבירות שנעברו לפני שנים רבות.

בית המשפט המחוזי גזר על המשיב עונש של 7 שנים ו-4 חודשים מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת נשק מסוג פשע למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת נשק מסוג עוון למשך 3 שנים; וקנס בסך 100,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

12. לטענת המערערת, בית המשפט המחוזי הקל עם המשיב יתר על המידה. תחילה, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר קבע מתחם עונש הולם אחד בעניינו של המשיב, בגין מכלול העבירות

שביצע, חלף מתחמי ענישה נפרדים ביחס לכל אישום. עוד נטען, כי המתחם שנקבע אינו הולם את חומרת מעשיו ואת ריבוי העבירות שביצע, ובכללן עבירות הסחר בנשק ונסיבות ביצוען. יתרה מכך, הודגש כי המתחם אינו עולה בקנה אחד עם מגמת ההחמרה בענישה בעבירות נשק; המתחייבת אף לנוכח תיקון 140 לחוק, שמכוחו נקבע "עונש מזערי" בעבירות נשק - המבטא את רצון המחוקק בהרתעת עברייני הנשק. בדיון שהתקיים לפנינו, באת-כוח המערערת טענה כי ראוי שמתחם העונש הכולל יהא בין 10 ל-15 שנות מאסר בפועל, לכל הפחות.

המערערת הוסיפה וטענה, כי בית המשפט המחוזי הקל עם המשיב גם בגזירת עונשו בגדרי מתחם העונש ההולם. לטענתה, קביעת עונשו של המשיב בחלקו התחתון של המתחם שנקבע, אינו מבטא כראוי את הצורך בהרתעתו האישית, בהרתעת הרבים ובהגנה על שלום הציבור מפניו. עוד הוסיפה, כי לא ניתן משקל ראוי לעברו הפלילי של המשיב הכולל הרשעות קודמות, שבין אלו - הרשעה בעבירת נשק וריצוי עונשי מאסר בפועל.

13. מנגד, לעמדת בא-כוח המשיב כפי שטען בדיון שלפנינו, מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי הוא ראוי ומאוזן, והעונש שנגזר בגדרו עומד בעקרון אחדות הענישה. לטענתו, אין טעם בטענת המערערת שלפיה יש לקבוע בעניינו של המשיב מתחמי ענישה נפרדים ביחס לכל אישום, שכן אילו זו הייתה נכונה - היא הייתה נטענת בעניינם של כל הנאשמים; אולם לא נטענה. בהתייחס למדיניות הענישה, נטען כי אין בה להצדיק החמרה בעונשו של המשיב, שכן עניינו קל יותר. בהמשך לכך, בא-כוח המשיב הפנה לפסיקה שלפיה, לדבריו, בנסיבות דומות לעניינו של הנאשם - נגזרו עונשים קלים יותר. בפרט, באשר לתיקון 140 לחוק, נטען כי התיקון נחקק חודשיים בלבד עובר לביצוע העבירות, וכי יש ליתן לעובדה זו משקל בעניינו של המשיב.

בהתייחס לנסיבותיו האישיות של המשיב, נטען כי חלף זמן רב מהרשעותיו, וכי הרשעתו בעבירת הנשק היא משנת 2011 ואילו הרשעתו האחרונה היא משנת 2014, וגם לכך יש לתת משקל.

דיון והכרעה

14. כלל ידוע הוא כי אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים בהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת, או כאשר נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (עפ"ג 23486-12-24 מדינת ישראל נ' דחלה, פסקה 8 (20.2.2025)). כפי שאפרט להלן, לנוכח המסכת העובדתית המפורטת באישומים הראשון, השני, השלישי, הרביעי והשישי, חומרת מעשיו של המשיב מדברת בעד עצמה. בשל כך, ולנוכח מדיניות הענישה המחמירה בעבירות נשק - העונש שנגזר על המשיב מבטא סטייה מהותית ומקלה עמו עד מאוד, באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

בפנינו נאשם העוסק בסחר בנשק לסוגיו, בכלל זה בתחמושת תואמת, ולמעשה טובל עד צוואר בממכר נשקים עד כי נדמה כי המדובר בלחם חוקו. חומרה יתרה יש בעובדה כי בעברו הרשעה בעבירות נשק; אף אם היא לפני שנים לא מעטות.

15. בית משפט זה שב ועמד על חומרתן הרבה של עבירות הנשק, שהפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" המסכנת את שלום הציבור (ע"פ 2165/23 מדינת ישראל נ' בלאל, פסקה 10 (4.5.2023)). זאת, בין היתר, בשל האפשרות הממשית כי עבירות אלו יהוו בסיס לפעילויות עברייניות אחרות, העלולות לגרום לפגיעות בגוף ובנפש (ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא, פסקה 11 (25.4.2023)); כפי שאכן קורה למרבה הצער במקרים רבים לאחרונה.

16. שימוש בנשקים הנמכרים ומוחזקים שלא כדין הפך נפוץ - ולצידו, מחירים חברתיים המתבטאים מדי יום בחיי אדם; במגזר הערבי בפרט. לנוכח מציאות זו, הדגשתי פעם אחר פעם כי על בית המשפט לנקוט מדיניות ענישה מחמירה, ממשית ומשמעותית - על מנת להגן על הערכים שביסוד הרשעה בעבירות הנשק (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסקה 15 (5.11.2019)). לשם כך, יש ליתן ביטוי ממשי להרתעת הרבים ולהרתעת היחיד, כשיקולי ענישה מעשיים למיגור עבריינות הנשק מן המרחב הציבורי (ע"פ 2079/22 חוג'יראת נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (13.8.2023)).

17. המחוקק מצא אף הוא לבטא את הצורך הממשי בהרתעת עברייני הנשק, באמצעות חקיקת תיקון 140 לחוק (חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938 (לעיל ולהלן: תיקון 140)); וראו: דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 142 - הוראת שעה) (עונש מזערי על החזקת נשק בלא רשות על פי דין), התשפ"א-2021, ה"ח 872). מכוחו של תיקון זה, נקבע בסעיף 144(ז) לחוק העונשין, כי על עבירות נשק יחול "עונש מזערי" שלא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

הנה כי כן, החמרת הענישה בעבירות הנשק מתחייבת אפוא גם לנוכח עמדתו הערכית והמעשית של המחוקק כפי שהיא באה לידי ביטוי כאמור בתיקון 140 לחוק; אשר עמד בתוקפו עת ביצע המשיב את העבירות מושא הערעור.

18. בענייננו, המשיב פעל ללא לאות על מנת להוציא לפועל את עסקאות הנשק. את חלקן קידם באמצעותו בלבד ואת חלקן קידם באמצעות אחרים מטעמו - ותמיד בפיקוחו ובניהולו. במסגרת עסקאות אלו, המשיב מכר לסוכן כלי נשק, ביניהם 4 תתי-מקלע מסוג קרלו ומספר אקדחים, שחלקם מאולתרים וחלקם "תקניים", ולעיתים גם תחמושת תואמת. זאת, לצד כלי נשק שלא הועברו לידי הסוכן, מאי-אלו סיבות; ונוסף להצעות אשר לא הבשילו כדי עסקה, בהן המשיב הציע לסוכן לרכוש ממנו כלי נשק קטלניים נוספים, כגון אקדח מסוג "גלוק" ורובה M-16.

חומרתן של הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מושא הערעור, ברורה. בכוחם של כל כלי הנשק שמכר המשיב לסוכן - לירות ולהמית. מתחייבת אפוא המסקנה לפיה בין אם כלי הנשק תקינים ובין אם לאו, לשימוש וסחר בהם שלא כדין, ישנו פוטנציאל נזק קטלני.

על רקע מדיניות הענישה המחמירה בעבירות הנשק, ובעיקר לנוכח חומרת מעשיו של המשיב המתבטאת בהיקף העסקאות שביצע; מידת קרבתו לכלי הנשק; והיותו "מחולל האירוע" - מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי אינו הולם את המסכת העובדתית שבכתב האישום, על אישומיו הרבים. אני סבור, כי מתחם הענישה לו טוענת המדינה אכן מתאים וראוי יותר.

19. גם העונש שנגזר על המשיב בגדרי המתחם, מקל עמו יתר על המידה. בהתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציינתי לא פעם כי "כשם שכדי לגזור עונש בקצה העליון של המתחם נדרשת הצטברות נסיבות חמורות המקהות את משקלן של הנסיבות המקלות, כדי שייגזר עונש בקצה התחתון של המתחם נדרשות נסיבות מקלות לזכותו של נאדם, הגוברות על הנסיבות החמורות הקיימות, אם בכלל" (ע"פ 3244/22 מדינת ישראל נ' ערן, פסקה 17 (20.9.2022)). כפי שאפרט להלן, נסיבותיו המקלות של המשיב אינן גוברות על החומרה שבמעשיו.

אכן, כשיקול מקל ניצבת הודאתו של המשיב המבטאת במידת מה את הפנמת הפסול במעשיו, ואשר יש בה גם לחסוך בזמן שיפוטי יקר. אולם, מנגד, לחובתו של המשיב נזקף עבר פלילי לא מבוטל הכולל, בין היתר, הרשעה בעבירות נשק משנת 2011 - בגינה ריצה עונש מאסר בפועל. היקף העסקאות שביצע המשיב בעניין שלפנינו, קרבתו לכלי הנשק ומידת הקלות בה אלה הושגו - מלמדים כי לא היה בחלוף הזמן, בהרשעותיו הקודמות ובמענה העונשי כדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות נשק.

כמו כן, ציינתי בעבר כי במקרים בהם הרצון להשגת רווח כלכלי הוא המניע המרכזי לביצוע מעשה העבירה, על בית המשפט לגזור עונש מרתיע השולל את התוחלת הכלכלית שבסחר בלתי חוקי בכלי נשק (ע"פ 5393/23 כבהא נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.7.2024)). בענייננו, המשיב פעל נמרצות להשאת רווחתו הכלכלית; בעודו תר אחר קידום עסקאות נשק, פעם אחר פעם ובטווחי זמן קרובים.

יתרה מכך, בית משפט זה עמד לא פעם על כך שבגזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות נשק - יש ליתן בכורה לאינטרס הציבורי שבהרתעת הרבים, על פני נסיבותיו האישיות של עבריין הנשק (ע"פ 587/22 אבו נאעסה נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (22.5.2022)).

בהתחשב בכל אלו, הנסיבות החמורות מטות את הכף לחומרה בגזירת עונשו של המשיב בגדרי מתחם העונש ההולם.

20. סוף דבר: על רקע האמור, מתחם העונש שנקבע בעניינו של המשיב חורג מהמתחם ההולם והראוי במקרה דנן, ואף העונש שנגזר בגדרי המתחם המקל שנקבע - מקל עמו יתר על המידה.

אשר על כן, ובשים לב לכך שאין זו דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, אציע לחברותי לקבל את הערעור ולהחמיר את עונשו של המשיב כך שיעמוד על 9 שנים ו-6 חודשי מאסר בפועל, חלף 7 שנים ו-4 חודשי המאסר שנגזרו. יתר רכיבי גזר הדין יוותרו על כנם.

יוסף אלרון
שופט

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

השופטת רות רונן:

אני מסכימה.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, כ"ג ניסן
תשפ"ה (21 אפריל
2025).

יוסף אלרון
שופט

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

רות רונן
שופטת